

Aan	De leden van de gemeenteraad
Van	Adrie-Jan de Korte
Datum	26 oktober 2016
Zaaknummer	753744
Onderwerp	Beantwoording technische vragen begroting 2017

Algemene vragen

Vraag

Mag het saldo van de begroting ook negatief worden, veroorzaakt door extra investeringen?

Antwoord

De regels hiervoor zijn onder andere vastgelegd in de Gemeentewet en in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader van de provincie. Een en ander houdt verband met de vorm van toezicht door de provincie: repressief of preventief begrotingstoezicht. In het geval van repressief toezicht kan de gemeente de begroting zonder voorafgaande goedkeuring door de toezichthouder uitvoeren.

Uitgangspunt voor repressief toezicht door de provincie is een begroting die, inclusief nieuw beleid, structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf wordt bereikt.

Een negatief begrotingssaldo is in principe dus niet toegestaan. Overigens is er geen aanleiding om te veronderstellen dat er in Midden Drenthe (ook door investeringen) een structureel tekort zou ontstaan.

Vraag

De beleidsindicatoren welke nu ingezet worden door de BBV, worden deze nu voor MD als een 0-meting gezien? En hoe worden deze dan ingezet?

Antwoord

Op dit moment zijn er nog geen afspraken gemaakt over de status van de op grond van het BBV in de begroting opgenomen beleidsindicatoren.

De beleidsindicatoren zouden gebruikt kunnen worden als 0-meting, maar er zijn wel wat mitsen en maren. In sommige gevallen betreft het relatief oude cijfers, die lastig in verband kunnen worden gebracht met het in het begrotingsjaar gevoerde beleid. Tot slot moet duidelijk zijn of en welke relatie er ligt tussen het gevoerde beleid en de indicator.

Vragen per pagina

Vraag

Hoe groot is het bedrag van de structurele ruimte voor nieuw beleid?
Klopt het daar er ruimte in de begroting is voor nieuwe bestedingen? Hoe groot is deze ruimte? (blz. 7, 9)

Antwoord

Voor 2017 € 0 maar voor de jaren 2018 en later is jaarlijks € 250.000 begroot als structurele bestedingsruimte. Dit betekent dat in 2020 cumulatief € 750.000 als structurele bestedingsruimte in opgenomen.

In de onlangs door u ontvangen brief over de septembercirculaire heeft u kunnen lezen dat het begrotingsbeeld positief naar boven is bijgesteld.

Vraag

Het effect op investeringen riolering en bouwgrond bedraagt € 225.000.= nadelig. Graag een nadere toelichting hierop. (blz. 8)

Antwoord

Op grond van de BBV aanpassingen geldt de stellige uitspraak dat vanaf 2017 voor alle investeringen de renteomslag moet worden gehanteerd, uitgezonderd voor de in exploitatie genomen bouwgrond. Hiervoor geldt een specifieke berekeningsmethode voor het bepalen van het rentepercentage.

Voor de riolering was vastgelegd dat 5% gehanteerd werd als rentepercentage voor investeringen. In verleden was deze zelfs nog hoger. Op grond van de BBV aanpassingen moest deze verlaagd worden naar 3,5% voor 2017. Dit geldt zowel voor bestaande investeringen als voor nieuwe investeringen riolering.

Per saldo worden in 2017 € 225.000 minder rentekosten toegerekend aan de bouwgrond en de riolering. Omdat deze rentekosten minder worden toegerekend aan de kostprijsberekeningen van de bouwgrond en de riolering komen deze nu ten laste van de algemene middelen.

Vraag

De nieuwe contracten voor de inkoop in het sociale domein heeft u toch al opgesteld voor 2017 en zijn daarmee duidelijk? (blz. 9)

Antwoord

In onze vergadering van 11 oktober hebben wij besloten tot de voorlopige gunning van de uitvoering van de Wmo huishoudelijke hulp (Midden-Drenthe) en Wmo begeleiding en Jeugd (Noord- en Midden-Drenthe). In beide gevallen is de gunning tot stand gekomen na een zorgvuldige aanbestedingsprocedure. Onderdeel van de aanbestedingsprocedure is een overeenkomst, waar partijen in de uitvoering aan gehouden zijn. Hiermee is duidelijk en

vastgelegd wat partijen over en weer willen. Hoe deze overeenkomsten in de praktijk uitpakken is daarmee nog niet 100% zeker.
In de (meerjaren)begroting zijn de lasten en baten sociaal domein neutraal opgenomen.

Vraag

Kunt u mij aangeven waar ik de raming van de kosten van de ontwikkeling van het VO kan vinden?

In 2017 wordt 8,6 miljoen gereserveerd voor de bouw VO van de 11milj, waarvoor is de resterende 2,4 miljoen gereserveerd?

In hoeverre is de cumulatieve optelling de ruimte die er nodig is voor de VO?

(blz. 9, 12)

Antwoord

Op pagina 12 van de begroting hebben wij de verwachting uitgesproken dat de raad “nog vóór de begroting een besluit neemt over de verdere plannen voor het realiseren van een nieuw gebouw voor Voortgezet Onderwijs in Beilen. In 2017 gaan we dan volop, samen met de scholen en belanghebbenden, aan de slag om die bouw verder voor te bereiden. Ook hopen we u dan ideeën voor te kunnen leggen voor de ontwikkeling van de omgeving van de school (het gebied De Haven)”.

Eerder in de begroting (p. 9) hebben we aangegeven dat de in de begroting opgenomen structurele bestedingsruimte onder andere nodig zal zijn voor deze nieuwbouw. Op grond van eerdere besluitvorming heeft de raad al € 8,1 miljoen beschikbaar gesteld.

Het gehele proces is er in ieder geval op gericht dat we- na besluitvorming door de raad – in de begroting 2018 het totale krediet financieel kunnen verwerken.

Vraag

Kunt u uitleggen waarom de kosten van het fietspad oranjekanaal structureel zijn? **(blz. 11, 19).**

Antwoord

Het betreft een investering die geactiveerd wordt. Dit leidt tot jaarlijkse afschrijvings- en rentelasten.

Vraag

Tabel 3: Klopt deze tabel wel? **(blz. 15)**

Antwoord

Nee, helaas is in de telling een foutje geslopen.

*Het juiste totaalbedrag van de bezuinigingen is € 307.000 i.p.v. € 317.000. Het saldo 2017 na bezuinigingen is wel juist.
Wij zullen dit in de begroting aanpassen.*

Vraag

Hoe komt u aan 227.000 kredieten en grondexploitaties (**Blz. 16?**)

Antwoord

In het BBV is één uitzondering gemaakt op het verplicht centraal begroten en verantwoorden van overhead. Dit betreft de toerekening van overhead aan grondexploitaties en te activeren investeringen. Deze uitzondering is gemaakt, omdat het niet toerekenen van overhead aan dergelijke investeringen anders zou leiden tot een begrotingstekort. De jaarlijkse overheadlasten van deze investeringen zouden dan namelijk in één keer ten laste van de exploitatie moeten worden gebracht, in plaats van deze te activeren en meerjarig af te schrijven.

Dit bedrag wordt daarom hier afzonderlijk genoemd. Het betreft het aantal uren (2.463 uren) keer het tarief voor de directe salariskosten (€ 48,06) + het tarief voor de overhead (€ 44,00). In het totaal is afgerond € 227.000.

Vraag

Verhoging OZB met 1.1 %, dit is hoger dan het inflatiepercentage. Wat is de reden daarvan. Wat is de peildatum voor de bepaling van dit percentage en waarom. (**blz. 17**)

Antwoord

In het coalitieakkoord 2014-2018 is vastgelegd: De OZB-tarieven gaan niet omhoog, met uitzondering van de inflatiecorrectie. Voor de inflatiecorrectie gaan wij uit van de CBS-prognose van de inflatie, zoals het CBS die geeft in maart van het jaar dat voorafgaat aan het begrotingsjaar.

Vraag

Van welke CBS-norm gaat u uit bij de vaststelling van dit percentage. (**blz. 17**)

Antwoord

Als bron is gebruikt: De nationale consumentenprijsindex (cpi) 2017 uit boekwerk Centraal Economisch Plan 2016 van het CPB., bijlage 6 Prijzen en lonen, 2003-2017 en staat onder het onderdeel Prijsindices.

Vraag

Voor de rioolheffing geeft u aan dat voor 2017 de verhoging hiervan achterwege kan blijven vanwege het rentevoordeel. Wel geeft u aan dat voorzien is dat deze in de komende jaren aanzienlijk zullen stijgen. In het meerjarenperspectief is daarover niets vermeld terwijl in het kader van de beleidsmatige meerjarenbegroting er wel in zicht in moet zijn. **(blz. 17)**

Antwoord

Wij nemen aan dat er sprake is van een verkeerde interpretatie van de tekst in de begroting. In het watertakenplan was een aanzienlijke stijging van het tarief voor de rioolheffing voorzien. Door het voordeel op rente in te zetten als spaarbedrag kan deze eerder voorziene meerjarige tariefsverhoging achterwege blijven.

De systematiek is aan de orde geweest in de WFO en de commissievergadering van 13 oktober 2016.

Vraag

De rotonde van de A28, is in het voorstel de verdieping van de weg onder de A28 en de aansluiting aan de bestaande rotonde meegenomen in de berekening? **(blz. 19)**

Antwoord

Wij gaan ervan uit dat met verdieping de doorrijhoogte bedoeld wordt. Deze is niet specifiek benoemd maar we nemen dit uiteraard wel mee in de ontwerpen en in de berekening. Na oplevering van de werkzaamheden wordt daarmee voldaan aan de normen die voor de doorrijhoogte gelden.

In de collegevergadering van 17 oktober hebben wij in verband met de aanleg van de rotonde A28 besloten een aanvraag in te dienen voor een extra BDU-bijdrage. De extra BDU-bijdrage maakt het mogelijk een 'grote landschappelijke rotonde' te realiseren. Indien de bijdrage door de provincie wordt gehonoreerd zullen wij de raad in een afzonderlijk voorstel het daarvoor benodigde extra krediet vragen.

Vraag

Kosten lijkbezorging, zijn in het kader van de bezuinigingen, verlaagd met € 20.000.=

Indien dit alleen loonkosten zijn, dan houdt dat in dat die kosten op de andere begrotingspost zijn gestegen. Dit is niet toegelicht. **(blz. 22)**

Antwoord

Het aantal toegerekende uren inzake onderhoud is verlaagd. Doordat de formatie van de buitendienst door vertrek van personeel ook feitelijk is verlaagd in 2016, is er sprake van een concrete besparing en niet van verschuiving.

Vraag

De opbrengst van de Toeristenbelasting wordt € 70.000.= hoger geraamd. Aangezien de opbrengsten in dit kader gelijk lopen met de uitgaven voor recreatie en toerisme is er daardoor geen sprake van een structurele extra inkomst. **(blz. 22)**

Antwoord

De verhoging van de toeristenbelasting vormt een onderdeel van onze bezuinigingstaakstelling (coalitieakkoord). Meerjarig is geen verdere stijging begroot. In de bestaande begroting zijn allerlei uitgaven voor recreatie en toerisme opgenomen, die naast de toeristenbelasting gedekt worden uit andere algemene middelen. Door een verhoging van de toeristenbelasting kan het beroep op de andere algemene middelen afnemen.

Vraag

De kosten van de begraafplaatsen zijn voor 100% kostendekkend. Door verlaging van kosten omstaat ook een ander dekkingspercentage. Graag toelichting. **(blz. 22)**

Antwoord

De begraafplaatsen zijn nog niet 100% kostendekkend. Daarvoor was de bezuinigingstaakstelling. Door bovengenoemde maatregel komen wij dichterbij de 100% kostendekking.

Vraag

Indicatoren, tabel: in onze gemeente is het percentage bedrijfsvestigingen groter dan de indicator voor Nederland, hoe zit dit voor het aantal faillissementen? Is dat ook groter dan de indicator voor Nederland? **(blz. 39)**

Antwoord

Via de website www.waarstaatjegemeente.nl zijn – naast de beleidsindicatoren die op grond van het BBV in de begroting staan opgenomen – diverse cijfers over onze gemeente beschikbaar. Deze cijfers zijn gerubriceerd naar beleidsterrein, eenvoudig te raadplegen (“Bekijk de cijfers van uw gemeente”) en te vergelijken met andere gemeenten. Voor de beleidsindicatoren is gekozen voor een vergelijking met gemeenten van vergelijkbare omvang qua inwonertal.

*Cijfers over het aantal faillissementen zijn te vinden onder de ‘tegel’ **Bedrijvigheid en economie**. Daar is te vinden dat het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Midden-Drenthe 0,7 per 1.000 vestigingen bedraagt. In gemeenten van vergelijkbare omvang (25.000 – 50.000) is dit 4,4 per 1.000. Daarmee scoort Midden-Drenthe dus aanzienlijk beter dan qua inwoneraantal vergelijkbare gemeenten.*

Vraag

Hoe kan het bruto gemeentelijk product beïnvloedt worden? (blz. 40)

Antwoord

Kort samengevat door meer banen met een hoge toegevoegde waarde te creëren.

Het bruto binnenlands product is de som van de toegevoegde waarde van alle economische activiteiten. De toegevoegde waarde is het verschil tussen de verkoopprijs van een product of dienst en de kosten voor het intermediair verbruik (= de inkoop van de hiervoor gebruikte productiefactoren die nodig zijn om een product of dienst te kunnen aanbieden).

In het bruto gemeentelijk product (bgp) wordt dit per gemeente uitgedrukt.

Het bgp per inwoner sterk samenhangt met het aantal banen per inwoner (de correlatie is 0,74). Gemeenten met relatief veel banen hebben ook een relatief hoog bgp. Het verschil in bgp tussen gemeenten met hetzelfde aantal banen wordt verklaard door de toegevoegde waarde van deze banen. Meer informatie hierover is beschikbaar via de website

www.waarstaatjegemeente.nl.

Vraag

Hoe kan het dat de gemeente hoger scoort op het aantal re-integratievoorzieningen? (blz. 43)

Antwoord

Hoewel wij dat niet nader hebben onderzocht is een mogelijke verklaring hiervoor dat onze gemeente een actief re-integratiebeleid voert.

Vraag

Hoe kan het dat het percentage werkeloze jongeren hoger ligt dan de referentiegemeenten, terwijl het aantal voortijdige schoolverlaters lager ligt?

Het aantal werkloze jongeren overschrijdt de indicator wat is hiervan de reden? (blz. 43)

Antwoord

Het hogere aantal werkloze jongeren is naar verwachting – het betreft cijfers over het jaar 2012 – te wijten aan de economische omstandigheden en de daarmee samenhangende hogere werkloosheid in deze regio.

Het is ons bekend dat onze regio relatief positief scoort wat betreft het aantal voortijdige schoolverlaters. Kennelijk werpt onze preventieve aanpak zijn vruchten af.

Beide grootheden hebben voor zover wij weten geen directe relatie met elkaar.

Vraag

Is de extra uitgaven voor de statushouders is toch bekend? de gemeente ontvangt toch een vergoeding? Hoe hoog zijn de kosten voor de gemeente? (blz. 46)

Antwoord

Er ligt voor 2017, net als 2016, een hogere subsidieaanvraag van Vluchtelingenwerk. Andere extra uitgaven zijn momenteel niet in beeld. Daar tegenover staat dat we als gemeente inderdaad een hogere vergoeding krijgen vanuit het Rijk. Het budget voor maatschappelijke begeleiding wordt verhoogd van € 1.000 naar € 2.370 per vergunninghouder en een bedrag van € 4.430 per vergunninghouder voor participatie en integratie.

We gaan er voorsnog vanuit dat we hiermee budgetneutraal uitkomen.

Vraag

Hoe zou de stijging van het aantal verstrekte uitkeringen voor activiteiten zijn geweest zonder de verhoging van de inkomensgrens naar 120% **(blz. 48)**

Antwoord

Dat zouden er naar schatting ongeveer 450 zijn geweest.

In 2014 lag de grens nog bij 110% en hebben 378 huishoudens gebruik gemaakt van de uitkering voor activiteiten. In 2015 zijn er ruim honderd bijstandsuitkeringen meer verstrekt dan in 2014, dus een groot deel van die mensen zou recht hebben gehad op een aanvraag voor de uitkering voor activiteiten als de grens op 110% was gebleven.

Vraag

De lagere kosten van het Leerlingenvervoer bedragen € 131.000.=. Graag toelichting op de reden hiervan. **(blz. 61)**

Antwoord

In de najaarsnota 2016 (p. 5) hebben we aangegeven dat de kosten van leerlingenvervoer al een aantal jaren een dalende trend laten zien. Op grond van de uitgaven in het eerste halfjaar 2016 is het budget daarom met ruim € 130.000 naar beneden bijgesteld. Deze lijn is logischerwijs in de begroting doorgezet. De begrote uitgaven voor 2016 en 2017 worden hiermee op het niveau van de werkelijke uitgaven in 2015 gesteld.

Vraag

Zijn er ook cijfers van voorgaande jaren bekend over de beleidsindicatoren die in de tabel over bij het jeugd beleid (verwijzing Halt, Harde kern jongeren, jongeren met delict voor rechter, jongeren met jeugdhulp, jongeren met reclassering en jeugdbescherming)? (Ook als niet alle cijfers bekend zijn willen we wel graag die cijfers die er wel zijn.) **(blz. 63)**

Dezelfde vraag voor de indicatoren op blz. 60 als het gaat om achterstand leerlingen, absoluut verzuim en relatief verzuim?

Antwoord

In onderstaande tabel staan de cijfers opgenomen die via de website www.waarstaatjegemeente.nl over deze onderwerpen worden ontsloten.

Beleidsindicatoren	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar									56,6	29,8	
Harde kern jongeren	geen data										
Jongeren met delict voor rechter (%)	2,51	2,29	2,93	2,92	1,63	1,91	1,87	1,9			
Jongeren met jeugdhulp (%)											11,2
Jongeren met reclassering en jeugdbescherming (%)											0,3
Achterstand onder Jeugd:											
- % kinderen in uitkeringsgezin [%]	2,53	2,93	2,65	2,79	2,56	3,02	3,05	2,95			
- % achterstandsleerlingen [%]	11,41	10,86	9,02	6,91	5,46	5,11	4,84	5,62			
- % werkloze jongeren [%]	4,45	2,43	1,59	0,79	1,25	1,65	0,81	1,99			
- Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) % [%]			2,3	2,2	2	1,5	2	1,4	1,4	1,3	
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen										1	
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen										35	

Vraag

Hoe groot is het budget voor startersleningen in 2017? (blz. 71)

Antwoord

In de raadsvergadering van 28 april 2016 is € 500.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Het niet gebruikte gedeelte van deze startersleningen in 2016 wordt overgeheveld naar 2017. Als de bodem van dit bedrag in de loop van 2017 in zicht komt dan zullen wij, indien dit nog nodig is, met een nieuw verzoek naar uw raad komen.

Vraag

Hernieuwbare elektriciteit, is dit % van 130 juist? (blz. 74)

Antwoord

De juistheid van dit cijfer – afkomstig uit de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat – kunnen wij niet controleren. Waarschijnlijk is dit cijfer ‘vervuild’ door de productie van groene stroom door Attero in Wijster.

Vraag

De indicator betreffende Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement is niet duidelijk. Hoe kan het dat deze gegevens in onze gemeente niet bekend is, kunnen we daar een aanvullende toelichting op krijgen of wanneer de gegevens wel bekend zijn? (blz. 101)

Antwoord

Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. De gegevens zijn afkomstig uit bestanden die door gemeenten zijn aangeleverd in het kader van de Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein . Gemeenten nemen op vrijwillige basis deel aan deze monitor. De tabel bevat alleen gemeenten die over het 1e kwartaal 2015 bestanden hebben aangeleverd die geschikt waren voor publicatie.

Midden-Drenthe heeft hier tot op heden niet aan deelgenomen. Omdat benchmarkgegevens over het sociale domein nuttig kunnen zijn, onderzoeken wij op dit moment de mogelijkheden om alsnog deel te gaan nemen aan deze monitor.

Vraag

Er is geen geld gereserveerd voor breedband, maar er is wel een risico, waarom wordt deze niet afgedekt? **(blz. 129)**

Antwoord

In de raadsvergadering van 29 september heeft u besloten om een risicoreserve Breedband te vormen. De hoogte van de risicoreserve gelijk te stellen met het uitstaande bedrag van de lening van maximaal € 2.750.000,00.

Aangezien de besluitvorming in de raad over breedband heeft plaatsgevonden na het gereedkomen van de begroting zijn de rentebaten en lasten en de risico-reserve nog niet in de begroting verwerkt. Dit zal via een begrotingswijziging plaatsvinden.

Vraag

Het sociale domein, hoe groot acht u de risico's van de opneindregelingen? **(blz. 130)**

Antwoord

Het sociaal domein omvat de transities Jeugd, Participatie en Wmo begeleiding. In onze gemeente hebben we daar zelf de Wmo huishoudelijke hulp aan toegevoegd. De gemeente voert de taken in het sociaal domein vanaf 2015 uit. In 2015 en 2016 is er op deze taakvelden sprake van overschotten ten opzichte van de begroting. Het risico van tekorten op de begroting door deze open einde regelingen kunnen we dus niet baseren op gebeurtenissen in het verleden en is daarom niet opgenomen in het risicoprofiel.

In de paragraaf weerstandsvermogen is het risico opgenomen dat we de verlaging van de rijksbudgetten in de periode 2016 – 2021 niet kunnen opvangen door beleidsaanpassingen.

Feitelijk gaat het dan ook om het negatieve risico van een open einde regeling.

Vanuit 2015 en 2016 is er daarnaast sprake van een aanzienlijk positief saldo in de conjunctuurreserve.

Vraag

Omdat de gemeente niet investeert is er een afschrijving van 3-4 miljoen per jaar, wat is de reden dat er geen nieuwe investeringen worden gedaan? **(Blz. 211)**

Antwoord

De geprognosticeerde balans op pagina 211 van de begroting bestaat uit 2 delen:

- 1. De reeds gerealiseerde investeringen die als activa op de balans staan en waarop conform de Financiële verordening wordt afgeschreven (€ 3 à € 4 miljoen per jaar);*

2. *Een inschatting van het moment van realisatie van de investeringen waartoe de raad heeft besloten (investeringen komen het jaar na realisatie als activum op de balans). Een van de investeringen waartoe de raad heeft besloten, maar die nog niet is gerealiseerd, betreft de nieuwbouw van een school voor het voortgezet onderwijs. Omdat hiervoor nog aanvullende besluitvorming door de raad noodzakelijk is, is de € 8.1 miljoen die hiervoor op dit moment beschikbaar is niet als activum op de geprognosticeerde balans opgenomen. In totaal gaat het in 2017 naar verwachting om een bedrag van € 11 miljoen.*
Daarnaast werkt Midden-Drenthe niet met een meerjaren investeringsprogramma, maar met jaarlijkse structurele bestedingsruimte in de begroting. De raad kan besluiten deze bestedingsruimte aan te wenden voor investeringen, maar zolang hiertoe niet is besloten kan dit niet als investering op de geprognosticeerde balans worden opgenomen.